

Valtuustoaloite

14.3.2024

Vesilintujen talviruokinnan jatkaminen Hiidenhaudassa Heinolassa

Valtuustoaloitteen tausta

Heinolan kaupunginvaltuusto käsitteli kokouksessaan 5.2.2024 vesilintujen talviruokintaa Hiidenhaudassa ja äänestystuloksella päätti kieltää sen alkaen tulevasta talvikaudesta 2024-2025. Äänestystulos oli hyvin täpärä.

Nähdäkseni on perusteltua, että kaupunginvaltuusto käsittelee uusin tiedoin uudelleen tämän täpärään äänestystulokseen päättyneen asian.

Nyt kun näyttää siltä, että kaupunginvaltuutetut tekivät asiassa äänestyspäätöksensä tultuaan aivan ilmeisin tavoin harhaanjohdetuksi viranhaltijoiden asiassa antamalla lausunnoilla ja esityksillä

Edellä sanotulla kaupunginvaltuuston harhaanjohdetuksi tulemisella tarkoitan sitä, että viranhaltijat asiaa koskevilla lausunnoillaan ja esityksellään jättivät kertomatta, että Heinolan naapurikaupungissa Lahdessa, kaupunki talviruokkii noin tuhatta vesilintua taajama-alueella Polttimon takana, Joutjoen suulla, Ruoriniemen ja Niemen venesataman välissä.

Tätä tietoa on aiheellista pitää hyvin merkittävä asian kokonaisarvioinnin kannalta.

Allekirjoittaneelle selvisi vasta kaupunginvaltuuston käsittelyn jälkeen, että Lahdessa kaupunki talviruokkii vesilintuja aivan identtisin tavoin taajama-alueella, kuin mitä Hiidenhaudassa on tapahtunut jo noin 60 vuoden ajan. Viranhaltijoiden esitys ei siis sisältänyt valtuutetuille mitään infoa tästä, että miten naapurikaupungissamme menetellään tämän saman asian kanssa.

Tässä kohtaa on aiheellista nostaa esille sekin, että on vaikea kuvitella, etteikö kukaan ao. viranhaltijoista olisi muka tiennyt, miten tämän saman asian kanssa menetellään Lahdessa. Voisin kuvitella, että sellaisella toimialalla kuin ympäristöterveydenhuolto, on kuitenkin sisäisesti aika pienet ja keskenään tunnetut kuviot maakunnassamme.

Edellä mainittua tietoa/asiantilaa Lahden osalta voi pitää hyvin merkittävä useasta syystä.

Valtuustossa läpi menneessä viranhaltijoiden esityksessä talviruokinnan kieltämiseksi Hiidenhaudassa oli keskeisimpänä perusteluna tauti- ja haittaeläinriski.

Valtuustokäsittelyn kannalta erityisen merkittävänä on pidettävä kaupunginjohtaja Jari Parkkosen puheenvuoroa asian valtuustokäsittelyssä - jossa hän nosti tikunnokkaan ympäristöterveysviranomaisen lausunnon, jonka mukaan ruokinta pitäisi kieltää taajama-alueella (Hiidenhaudassa) tauti- ja haittaeläinriskin takia. Parkkonen nosti tämän tavalla, joka

antoi valtuutettujen varsin selvästi ymmärtää, että mikäli kaupunginvaltuusto ei nyt tauti- ja haittaeläinriskin takia kiellä lintujen ruokintaa taajama-alueella (Hiidenhaudassa), ympäristöterveysviranomaisen voi sen sitten kieltää kumminkin:

*”...omalta osaltani haluaisin todeta, että Päijät-Hämeen ympäristöterveyden lausunto, joka on myös toimiva viranomaisen Heinolan kaupungin suhteen, **eli he voivat tehdä viranomaispäätöksiä Heinolan kaupunkia koskien**, ovat lausunnossaan todenneet, että mikäli kaupunki päättää jatkaa sinisorsien ruokkimista, se tulisi sijoittaa taajama-alueen ulkopuolelle..”*

On pidettävä hyvin mahdollisena, että varsinkin edellä mainittu Parkkosen puheenvuoro ohjasi valtuutettuja äänestyspäätöksissään. On aiheellista pitää myös yhtä mahdollisena, että mikäli valtuutetut olisivat olleet tietoisia tästä naapurikaupunkimme Lahden harjoittamasta ruokinnasta, olisivat ainakin jotkut valtuutetut osanneet asettaa oikeisiin mittasuhteisiin ja kontekstiin tuon edellä esille nostetun Parkkosen puheen ympäristöterveysviranomaisen lausunnosta ja toimivallasta, ja äänestää toisin kuin miten nyt äänesti.

Jokainen kun varmasti ymmärtää, että mikäli naapurikaupungissamme Lahdessa, samassa maakunnassa, samalla hyvinvointialueella, periaatteessa saman vesistön äärellä, harjoitetaan taajama-alueella aivan identtistä lintujen ruokintaa kaupungin toimesta ilman mitään ongelmia ja viranomaisen puuttumisia asiaan, on aika kaukaa haettua, että Hiidenhaudassakaan tapahtuvaan liittyisi mitään sellaista todellista tauti- tai haittaeläinriskiä, johon viranomaisen tulisi puuttumaan, vaikka kaupunki päättäisikin jatkaa ruokinaa tästäkin eteenpäin.

On syytä pohtia myös sitä, että jos kerran näiden Heinolan Hiidenhaudan lintujen talviruokintaan liittyy jokin niin merkittävä tautiriski, että se täytyisi kokonaan kieltää, niin miksi sitten muka samanlaiseen luonnonvaraisten vesilintujen talviruokintaan taajama-alueilla ei liity mitään tautiriskiä muualla muissa Suomen kaupungeissa, joissa sitä tehdään. Suomessa on muitakin kaupunkeja kuin Lahti, jossa sitä harjoitetaan. Sitä kun ei varmaan tehtäisi näissä muissakaan kaupungeissa, mikäli siihen liittyisi todellinen tauti- ja haittaeläinriski.

Nähdäkseni kaupunginvaltuutetuilla, ja ylipäänsä kaupunkilaisilla on oikeus odottaa, että annetut viranomaisten lausunnot ovat perusteiltaan kaikkialla yhdenmukaisesti ja johdonmukaisesti päteviä. Nyt näin ei ole, eikä niitä siksi ole syytä pitää uskottavina. Aivan selvästi, esimerkiksi ympäristöterveysviranomaisen näyttää nyt olevan jo saman maakunnan sisällä samaan aikaan samasta asiasta kahta eri mieltä – vai miksi sitten samaan asiaan Lahdessa ei liity tautiriskiä, eikä siihen ole puututtu ja kielletty sitä?

Huomionarvoista on sekin, että nämä niin sanotut asiantuntijat perustavat Hiidenhautaa koskevia lausumiaan tauti- ja haittaeläinriskiin, ja kaikenlaisiin muihinkin riskeihin ja huoliin, mutta heillä ei kuitenkaan ole ollut esittää mitään dokumentaatiota minkäänlaisista toteutuneista ongelmista siltä noin 60 vuoden ajalta, jona Hiidenhaudassa on joka talvi talviruokittu luonnonvaraisia lintuja.

Hiidenhaudan vesilintujen talviruokinnan kannalta myös seuraava on huomionarvoista. Heinolan lintutarhan entinen johtaja Olli Vuori on hiljattaisessa 28.2.2024 päiväisessä Helsingin Sanomien haastattelussa ottanut kantaa nyt esillä olevaan asiaan ja kysymyksiin. Pitkään kokemukseensa perustuen Vuori on kertonut toimittajalle, ettei talviruokinta ole

koskaan aiheuttanut rottaongelmaa, eli haittaeläinriskiä. Haastattelussa Vuori tyrmäsi myös väitteet ruokinnan aiheuttamasta ympäristökuormituksesta ja lintujen muuttohaluttomuudesta ”tuulesta temmattuina”. Helsingin Sanomien artikkeli on valtuustoaloitteen liitteenä.

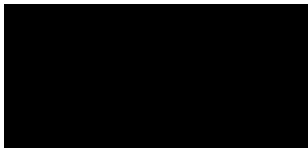
Vesilintujen talviruokinnasta päätettäessä on otettava huomioon myös se, että Hiidenhaudan sorsia ja joutsenia on pidettävä kaupunkikuvallisesti ja asumisviihtyvyyden kannalta merkittävinä Heinolalle. Kuten Olli Vuori oheisessa Helsingin Sanomien haastattelussa asian muotoilee:

” ...[ruokinta] mahdollisti monille lapsille luontosuhteen kehittymisen, josta jäi elinikäisiä muistoja. Monelle yksinäisille ikäihmisille lintujen ruokkimaan lähteminen oli päivän tärkein asia, se, joka sai heidät lähtemään kotoa. Minua harmittaa, että tällaiset pehmeät arvot ovat keskustelusta unohtuneet.”

Vesilintujen talviruokinnan jatkaminen Hiidenhaudassa

Valtuustoaloitteena esitän, että Heinolan kaupunginvaltuuston 5.2.2024 tekemä päätös (Asianro 11) kieltää vesilintujen talviruokinta Hiidenhaudassa kumotaan ja vesilintujen talviruokintaa jatketaan vastaisuudessa kuten on tehty 60 vuotta tähänkin asti.

Heinolassa 14.3.2024

Harri Salonen

LIITE: Helsingin Sanomien artikkeli asiasta 28.2.2024

VALTUUSTOKATSE 14.3.2024, LIITE

HS

PÄIVÄN TIMANTTI: Aounattimokka ja päivitti kuuden naisen arkoinekin - Kuvat näyttävät, eikä muuttu

Tilaa Supla+ ja kuuntele koukuttavia true crime

Kotimaa | Lintujen ruokinta

"Pehmeät arvot ovat unohtuneet" – Vanhasta perinteestä repesi riita Heinolassa

Heinolassa ryöpsähti valtaisa riita sorsien ruokkimisesta. Osa ihmisistä on huolestunut lintukaupunkina tunnetun kaupungin maineesta.

Sallamaari Simpanen ruokkimassa sorsia Hiidenhaudalla. Paikka on linnuille otollinen, sillä vesi on matalaa ja pysyy kovillakin pakkasilla sulana. KUVA: SALLAMAARI SIMPANEN

Pihla Loula HS

28.2. 20:33

HEINOLAN kaupungin päätös lopettaa sorsien ruokinta on hermostuttanut osan paikallisista.

Helmikuun alussa kaupunginvaltuusto päätti, etteivät edes vapaaehtoiset saa ruokkia sorsia talvella taajama-alueella. Päätös astuu voimaan syksyllä 2024.

MAINOS (TEKSTI JATKUU ALLA)

MAINOS PÄÄTTYÄ

”Päätös on lintuvihamielinen ja Heinolan kaupungille häpeällinen. Me olemme lintukaupunki, jossa sijaitsee Suomen vanhin lintuhoitola”, sanoo valtuutettu **Sallamaari Simpanen** (vas).

Hän ja 19 muuta äänestivät ruokkimisen jatkamisen puolesta. 22 kannatti ruokkimisen lopettamista ja 1 valtuutettu äänesti tyhjää.

Sorsien ruokinta on ollut kaupungissa perinne, joka on aloitettu Kirkkolammella jo 1960-luvulla. Ruokinta on alusta asti kuulunut Heinolan lintuhoitolan vastuulle.

Vuonna 2023 Heinolan ympäristötoimi kielsi ruokinnan lampeen, koska lammen vesi oli muuttunut heikkolaatuiseksi.

”On ollut lieveilmiöitä. Jotkut kippasivat biojäteastioidensa sisällön lampeen”, sanoo kulttuuripalveluiden päällikkö **Saija Jäppinen**.

MAINOS (TEKSTI JATKUU ALLA)

MAINOS PÄÄTTYÄ

Hän sijaistaa lintuhoitolan päällikköä **Tuuli-Susanna Salmea** tämän talviloman ajan.

Simpanen kuitenkin koki, ettei sorsia voi jättää nääntymään. Hän päätti alkaa itse ruokkia lintuja. Pian hän sai mukaan neljä muutakin. Tällä porukalla he ovat ruokkineet sorsat Hiidenhaudalla kahdesti päivässä.

Sinisorsia Heinolassa on tällä hetkellä noin 300. Määrä on vähentynyt tasaisesti viime vuosina.

Kovalla pakkaspäivällä kauraa menee päivittäin jopa 50 kiloa. Suurin osa saadaan lahjoituksina.

KAUPUNGINHALLITUS otti asian käsittelyyn, koska ruokintaan kaivattiin ohjeistusta. Lausuntokierroksella sorsat saivat kovaa kyytiä. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden mukaan ruokkimiseen liittyy tartuntatautien ja lintuinfluenssan leviämisen riski.

Lintuhoitolan päällikkönä vuonna 2022 aloittaneen Salmen mukaan lintujen ruokkiminen on aiheuttanut sen, että osa vesilinnuista jää talvehtimaan Suomeen. Hän toteaa lausunnossaan suoraan, että olisi hyvä, että muuttovietittömät sorsat poistuisivat populaatiosta eli kuolisivat.

Salmen mukaan ideaalitapauksessa ruokinnan vähentyessä linnut siirtyvät vähitellen etsimään ravintoa muualta.

Ruokinnan lopettaminen vähentäisi Salmen mukaan myös ympäristökuormitusta. Hän ei kuitenkaan lausunnossa avaa tarkemmin sitä, millaisesta kuormituksesta on kyse.

LINTUTARHAN entisen johtajan **Olli Vuoren** mukaan Salmen perustelut ovat ”tuulesta temmattuja”.

25 vuotta lintuhoitolan johdossa toiminut Vuori kertoo, ettei ruokinta houkuttele sorsia jäämään kunhan se aloitetaan tarpeeksi myöhään talvella.

Myös Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys huomauttaa omassa lausunnossaan, että talvehtivissa sorsaparvissa on myös kauempaa tulleita yksilöitä.

”Läheskään kaikki eivät ole ihmisten kesyttämiä ’pullasorsia’”, yhdistys alleviivaa.

Vuori kertoo, ettei sorsien ruokinta ole ikinä aikaisemminkaan aiheuttanut rottaongelmaa - ei, vaikka hänen aikanaan lintuja ruokittiin lintuhoitolan

edustalla sijaitsevalla Kirkkolammella.

”Jos kaura laitetaan kuivata veteen, se lähtee virran mukana eivätkä sorsat pysty sitä syömään. Kaura tulee liottaa. Laitoimme sen sekaan myös muun muassa vihreää salaattia, pikkukalaa ja vaaleaa leipää. Tämä ’puuro’ kipattiin matalaan veteen, jottei se houkuttele rottia”, Vuori sanoo.

Heinolan lintuhoitolan entinen johtaja Olli Vuori ja haavoittunut huuhkaja kuvattuna vuonna 2017.
KUVA: LAURI ROTKO

Kirkkolampi pidettiin Vuoren aikana sulana talvellakin ja kuka tahansa sai ruokkia lintuja siellä. Joskus lammella kävi ruokkijoita, joiden jäljiltä

ruokaa jäi maahan. Muutamat paikalle saapuneet rotat lintuhoitolan väki pyydysti.

”Siinä ei ollut mitään ongelmaa. Sen sijaan lampi mahdollisti monille lapsille luontosuhteen kehittymisen, josta jäi elinikäisiä muistoja. Monelle yksinäisille ikäihmisille lintujen ruokkimaan lähteminen oli päivän tärkein asia, se, joka sai heidät lähtemään kotoa. Minua harmittaa, että tällaiset pehmeät arvot ovat keskustelusta unohtuneet.”

Lintuinfluenssaa ei ole talvehtivissa sinisorsaparvissa todettu, huomauttaa lintutieteellinen yhdistys lausunnossaan. Samaa sanoo Vuori. Lintuinfluenssan ei ole todettu tarttuneen Suomessa linnusta ihmiseen.

Rehevöittämisperustelukin on Vuoren mukaan aivan hölmö.

”Heinolassa on paperiteollisuutta ja alavedellä kaupungin jätevedenpuhdistamo. Väitän, että huomattavasti enemmän ne rehevöittävät kuin lintujen ruokinta.”

Heinola kielsi lintujen ruokkimisen osassa kaupunkia jo vuonna 2022. Sittemmin ruokinta on kielletty myös lintuhoitolan edustalla sijaitsevalla Kirkkolammella.

Paikkoja, joissa sorsia on ruokittu

